

Община Аксаково

Весела Величкова, водещ финансов анализатор
v.velichkova@bcra-bg.com

Калина Димитрова, финансов анализатор
k.dimitrova@bcra-bg.com

Радостина Стаменова, финансов анализатор
stamenova@bcra-bg.com

Кредитен рейтинг на община Аксаково

Дата на Рейтингов комитет	14.12.2018	28.03.2019
Дата на публикуване	14.12.2018	29.03.2019
Дългосрочен рейтинг:	BBB- под наблюдение	BBB-
Перспектива:	-	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	A-3 под наблюдение	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала:	A (BG) под наблюдение	A (BG)
Перспектива:	-	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1 (BG) под наблюдение	A-1 (BG)

*За се запознаете с пълната рейтингова история вижте края на документа

„БАКР - Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) е третата пълноправна рейтингова агенция в ЕС, регистрирана съгласно Регламент № 1060/2009 на Европейския Парламент и на Съвета на Европа. Присъдените от БАКР кредитни рейтинги важат в целия ЕС и са изцяло равнопоставени с тези на останалите признати от Европейския орган за ценни книжа и пазари агенции, без териториални или други ограничения.

„БАКР – Агенция за кредитен рейтинг“ (БАКР) сваля статуса „под наблюдение“, поставен във връзка с промени в методологията, и потвърждава следните кредитни рейтинги на община Аксаково:

- Дългосрочен кредитен рейтинг BBB-, перспектива: стабилна, краткосрочен кредитен рейтинг A-3;
- Дългосрочен рейтинг по национална скала A (BG), перспектива: стабилна, краткосрочен рейтинг по национална скала A-1 (BG).

Използвана е официално приетата от БАКР методология за присъждане на кредитен рейтинг на община: https://www.bcra-bg.com/files/Municipality_Methodology_2018_bg.pdf

За изработването на кредитния доклад и присъждането на кредитен рейтинг е

използвана информация от оценяваната община, Министерство на финансите, Национален Статистически Институт, Агенция по заетостта, база данни на БАКР, консултанти и други източници на публична информация.

Политическата обстановка в България се запазва стабилна, а правителството се ангажира да ускори процеса по включването на страната към еврозоната, като официално подаде писмо за намерението си. През август 2018г. Министерският съвет одобри и съответен План за действие, включващ мерки, насочени към присъединяването на България към Валутния механизъм II (ERM II) и към Банковия съюз до м. юли 2019 година. Предвиждат се редица промени в законодателство, касаещи подобряване на надзора на финансовия сектор, рамката по несъстоятелността, борбата с „изпирането на пари“ и модернизацията на управлението на държавните предприятия. Мерките ще се осъществяват координирано от национални и международни институции, а напредъкът във всички тези области, ако и когато бъде постигнат, трябва да отвори пътя за присъединяване на страната едновременно към ERM II и Банковия съюз.

През първата половина на 2018 г. **икономиката на страната** бележи реален ръст

от 3.4% (3.6% през 2017г.), като основен двигател на растежа на БВП остава вътрешното търсене. Подкрепяно от благоприятното развитие на трудовия пазар и ръста на кредитирането, потреблението на домакинствата нараства със 7.9% на годишна база през първото полугодие на 2018г. Бруто образуването на основен капитал значително се ускорява, като отчита годишен ръст от 8.5% при 3.3% за същия период на 2017г. Нетният износ има отрицателен принос и ограничава растежа на БВП през първата половина на 2018г.

Брутният външен дълг на страната към края на август 2018г. възлиза на 33 805 млн. евро или 61.1% от прогнозния БВП, нараствайки в номинално изражение с 408 млн. евро спрямо края на 2017г. Делът на външния дълг на публичния сектор се понижава до 18.2%, докато този на частния сектор се покачва до 81.8% от общия външен дълг.

Към края на август 2018г. международните **резерви на БНБ** възлизат на 23 960 млн. евро (43.3% от прогнозния БВП), осигурявайки 160.7% покритие на паричната база, формиращо солиден буфер, използван от централната банка за да гарантира стабилността на валутния борд.

Притокът на **преки чуждестранни инвестиции** към страната продължава да се понижава до 0.4% от БВП за периода януари - август 2018г., отчитайки номинален спад от 71.6% спрямо същия период на предходната година.

Данните за **трудовия пазар** продължават да показват благоприятно развитие, отбелязвайки рекордно високи показатели за икономическата активност и заетостта на населението. Възходяща се запазва тенденцията за заплащане на труда. През първото полугодие на 2018г. **средната месечна брутна работна заплата** достига 1 101 лв., отчитайки номинален ръст от 7.6% спрямо същия период на 2017г., а основен фактор за растежа на заплатите в някои икономически дейности продължава да бъде ежегодното покачване на минималната работна заплата, при която от началото на 2018г. е в сила повишение от 11%, до 510 лв. на месец. От януари 2019г. е в сила увеличение в размера ѝ до 560 лв. Последното се отразява и в продължаващо нарастване на разходите за труд в икономиката.

Ценовото равнище в България продължава да се покачва. През септември 2018г. годишният темп на инфлация (измерен чрез ХИПЦ) достига 3.6%, а средногодишната инфлация за последните 12 месеца се ускорява до 2.3%.

Цените на пазарните услуги, подкрепяни от засилването на вътрешното търсене, запазват възходящата си динамика и имат основен принос за покачването на ценовото равнище в страната, а допълнителен проинфлационен натиск се генерира от повишението на някои административно регулирани цени. Сред външните фактори значителен принос има поскъпването на петрола и на други основни суровини на международните пазари, което се инкорпорира в цените на хранителните и енергийните стоки.

Нарастващата икономическа активност през последните години осигурява подобрене в състоянието на **публичните финанси** на страната. За периода януари – август 2018г. общите бюджетни приходи по Консолидираната фискална програма (КФП) нарастват с 11.6% спрямо същия период на предходната година, като основен принос за това имат данъчните приходи (отчетен годишен ръст от 10.0% на общите данъчни приходи, които съставляват 82.3% от общите постъпления по КФП за периода). Бюджетното салдо към м. август 2018г. е положително, в размер на 2 388 млн. лв. (или 2.2% от прогнозния БВП), аналогично на това, за същия период на предходната година (2 151 млн. лв. или 2.1% от БВП). Заложената бюджетна цел по КФП за 2018г. е дефицит в размер от 1.0% от БВП, но спрямо изпълнението на бюджета до момента, очакваме 2018г. да бъде трета поредна година със заложен дефицит и постигнато положително бюджетно салдо.

В **бюджетната рамка за 2019 г.** е заложен дефицит по КФП в размер на 0.5% от БВП, а в актуализираната средносрочна прогноза се запазват целите за балансирано бюджетно салдо през 2020 и 2021г. През 2019г. правителството планира увеличение на заплатите за заетите в бюджетния сектор със средно около 10%, с изключение на образованието, където ще се придържа към вече съществуващия ангажимент за увеличение на заплатите с 20%. От първи

	<p>КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ Община Аксаково Дългосрочен/ краткосрочен рейтинг: BBB-/A-3 (перспектива: стабилна) Национален рейтинг: A (BG)/ A-1 (BG) (перспектива: стабилна) Март 2019г.</p>
<p>Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142</p>	<p>тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com</p>

януари минималната работна заплата в страната става 560 лв. на месец. Пенсиите ще нараснат с 5.7% от първи юли 2019г., а максималният им размер се повишава до 1 200 лв. Заложените мерки с фискално въздействие в осигурителната политика включват още увеличаване на максималния осигурителен доход на 3 000 лв. и увеличаване на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица на 560 лв.

Нивото на **държавния дълг**, представено като съотношение „държавен дълг / БВП“, продължава да намалява, като към края на м. август 2018 г. достига 20.6% от прогнозния БВП (при ниво в края на 2017г. от 23.9% и 27.4% в края на 2016г.), а стойността му е 22 320 млн. лв., намалявайки номинално с 1 215 млн. лв. спрямо края на 2017г. Дългът на сектор „Държавно управление“ се оценява като положителен фактор в сравнителен план с ЕС. Към края на второто тримесечие на 2018г. консолидираният дълг на страната възлиза на 24 815 млн. лв. или 23.8% от БВП, което е значително по-ниско ниво на държавен дълг спрямо максимално допустимата референтна стойност на Маастрихтския критерий за конвергенция от 60% и подрежда страната сред трите държави в ЕС с най-нисък държавен дълг, като пред нея се нареждат само Естония и Люксембург.

Българските ДЦК се отличават с относително ниска **доходност** за региона, като тази по дългосрочната бенчмаркова емисия с матуритет 10 г. и 6 м., на база реално сключени сделки на вторичен пазар, за първи път пада под прага от 1% през януари 2018г., а през август достига 0.81%, което е и най-ниската месечна стойност на дългосрочния лихвен процент за оценка на степента на конвергенция, отчитана досега.

Банковата система на страната остава стабилна, като се характеризира с продължаващо нарастване на активите, поддържан в последните три години ръст на привлечените под форма на депозити средства и увеличение в кредитирането. В последното, към края на м. септември 2018г. е отбелязан и рекорден за последните пет години ръст от 7.6% спрямо същия период на предходната година. Същевременно продължава и процесът

по подобряване качеството на банковите портфейли, като съотношението между брутните необслужвани експозиции и брутната балансова стойност на кредитите намалява, оставайки на относително високо ниво (8.5%). Налице са известни структурни промени, свързани със смяна на собствеността в някои банки, по-нататъшен отлив на гръцки капитал и продължаващата консолидация в системата. За да се гарантира плавен преход към Банковия съюз, през 2019г. Европейската Централна Банка (ЕЦБ) планира да извърши преглед на качеството на активите и стрес-тестове на български банки.

След като през 2016г. просрочените задължения на общините в страната нарастват с 19.2%, то през 2017г. е отчетен спад от 30.0% до ниво от 146.1 хил. лв. (189.9 хил. лв. за 2016г.). Според данни на Министерството на финансите към края на 2017г. намалява броят на общините, отговарящи на условията за финансово оздравяване. При средна събираемост от 70.70% за страната към края на 2017г., общо 112 общини (42.26%) отчитат по-ниски параметри (119 за 2016г.). Общините, които отговарят на три и повече от критериите от класирането им като общини с финансови затруднения за 2018г., са 13 (4.9% от всички общини), като за 2017г. са също 13 (12.1%). 21 общини през 2018г. отпадат от списъка за финансово оздравяване, за които се допуска, че приетите от тях мерки и планове за оздравяване са довели до положителни резултати.

През 2017г. населението на община Аксаково бележи спад от 1.2%, докато изменението на страната като цяло се характеризира с малко по-благоприятна динамика, въпреки че то също остава отрицателно.

Гъстотата на населението в община Аксаково остава почти без промяна през 2017г. спрямо предходната година (на ниво близо 45), което продължава да е чувствително по-ниско от средното за страната.

По отношение на безработицата може да се отбележи, че в община Варна в началото на 2019г. тя е рекордно ниска за последните десет години (2.8%).

Произведената от предприятията на територията на общината продукция бележи ръст от 12.6% на годишна база. В най-голяма степен за това допринася производството в преработващата промишленост (ръст 13.3%), която е и ключов фактор с дял 68.2%.

По отношение на излишъка за местни дейности, то показателят се характеризира с волатилност, като през 2018г. размерът му е 16.0%, при 27.7% за предходната година.

Приходите за местни дейности на община Аксаково продължават да следват положителна тенденция, като за 2018г. отбелязваният ръст е 11.9% спрямо предходната година, в т.ч. 8.2% повишение на собствените приходи. Положителна тенденция е налице и при данъчните приходи, които през 2018г. 2 587 хил .лв. (7.6%).

В рамките на неданъчните приходи ключова позиция са приходите от общински такси с дял 19.0% от приходите за местни дейности. Приходите от такси следват волатилна динамика, като през 2018г. е отбелязан спад от 13.2%. Понижението е основно по линия на постъпленията от такса технически услуги (спад 4.9%), както и „други общински такси“ (61.8%).

Приходите от продажба на имуществото следват възходяща тенденция през последните три години, което не се оценява позитивно предвид непостоянния и неравномерен характер на този приходоизточник.

Макар и с минимален темп, през 2018г., е прекъсната тенденция на ръст при текущите разходи за местни дейности и дофинансиране и те бележат спад от 1.8%. Тенденцията на спад при разходите за заплати и осигуровки е прекъсната, и през 2018г. те бележат ръст от 14.2% на годишна база. При разходите за издръжка е налице спад от 5.2% на годишна база.

През 2018г. община Аксаково отчита капиталови разходи в размер на 3 842 хил. лв., което представлява ръст от ~150%. Следва да се отбележи, че това е най-голямото увеличение на инвестициите на общината за последните няколко години.

Структурата на разходите по функции продължава да е доминирана от разходите за

благоустрояване с дял 7.9%, почти непроменен спрямо предходната година. Втори по значимост са разходите за общи държавни служби с дял 16.5%, който обаче се понижава на годишна база с 1.9 п.п.

Инвестициите в образованието са в размер на 741 хил. лв. и представляват 19.2% от общите капиталови разходи. Инвестициите са главно в „Проект, авторски надзор и изпълнение на СМР на обект „Ремонт и реконструкция на ограда на ДГ „Дружба“ и най-вече за изграждане на пристройка и надстройка към съществуваща сграда на ОДЗ „Детство мое“.

Текущите разходи за благоустрояване през 2018г. бележат спад от 5.0% на годишна база, но следва да се вземе под внимание, че постигнатото през 2017. ниво е най-високото за последните години. Както и през предходната година с най-голям дял са разходите за чистота – 68.7% (63.9% за 2017г.). Те отчитат незначителен ръст от 1.7%.

Следващи по значимост са разходите за изграждане, ремонт и поддръжка на уличната мрежа (дял 12.0%), които обаче са значително по-малки на годишна база (спад 28.4%).

Капиталовите разходи по функцията за 2018г. са в размер на 2 549 хил. лв. - 66.4% от капиталовите разходи като цяло. Най-много средства са вложени за водоснабдяване и канализация (64.5% от инвестициите по функцията). Ръстът им е многократен спрямо предходния период.

Повишението им спрямо предходната година възлиза на 16.4%. 504 хил. лв. са разходвани за рекултивация на регионалното депо за неопасни отпадъци. 1 267 хил. лв. е стойността на доизграждане на битови канализационни клонове и подмяна на част от водопроводната мрежа в гр. Игнатиево – етап 1.

От сравнителния анализ е видно, че по повечето показатели община Аксаково превъзхожда както групата на преките си конкуренти (общини със сходен брой население, така и средно за страната). По останалите показатели се доближава до средните за страната и за референтната група.

Кмет на община Аксаково през периода на актуализация е инж. Атанас Стоилов (ПП

ГЕРБ). Заместник кметове остават Руска Илиева и инж. Красимира Дянкова.

Постигнатата събираемост при основните приходни пера за 2018г. е както следва: при данък недвижими имоти 67.17%; при такса битови отпадъци – 71.0%, и при данък превозни средства – 75.0%. Общо постигнатата събираемост за годината е 71.0%.

Общината е сключила договор за кредит с Уникредит Булбанк в размер на 5 000 хил. лв. със срок 10 години, две години гратисен период и лихва 1%.

БАКР изготвя финансова прогноза на общината за периода 2018-2020г. Получените резултати показват, че при развитие, сходно с прогнозираното, общината ще се характеризира с добро финансово състояние.

Благоприятно въздействие върху рейтинга на общината може да окаже ръст на собствените приходи, запазване на липсата на просрочени задължения, стабилно повишение на данъчните приходи, понижние на дълга. Негативно влияние би могло да окаже значително повишение на дълга и просрочените задължения, както и формиране на отрицателен оперативен резултат.

Резюме на протокола от Рейтинговия комитет:

Членовете на Рейтинговия комитет разгледаха доклада за кредитен рейтинг на община Аксаково и обсъдиха редица фактори, които го определят.

Беше отбелязано доброто развитие на предприятията в общината, постигнатият положителен оперативен резултат, благоприятното представяне на общината в сравнителен план, както и липсата на просрочени задължения.

Предвид специфичния рисков профил на общината, както и състоянието на общата законова регулация на общините в България, базовият рейтинг беше определен на ниво BBB-. Дългосрочният рейтинг по националната скала A (BG) и краткосрочният A-1 (BG) бяха присъдени въз основа на позиционирането на рейтинговите характеристики на общината в сравнителен план спрямо другите общини в България.

Основни финансови показатели в лева

(лева)	2018	2017	2016
Приходи за местни дейности, в т.ч.	11 371 731	10 168 709	7 262 670
Собствени приходи	6 180 492	5 710 568	4 646 839
- данъчни приходи	2 587 020	2 404 954	2 119 548
- неданъчни приходи	3 593 472	3 305 614	2 750 584
Субсидии и трансфери за местни дейности	5 191 239	4 456 141	2 615 831
Капиталови разходи	3 841 546	1 534 967	1 303 369
Оперативен резултат	738 421	236 302	1 972 387
Оперативен резултат преди лихви	765 989	276 685	2 038 072
Резултат от инвестиционна дейност	1 078 330	2 577 859	-663 252
Дефицит/излишък за местни дейности	1 816 751	2 814 161	1 309 135

	КРЕДИТЕН РЕЙТИНГ Община Аксаково Дългосрочен/ краткосрочен рейтинг: BBB-/A-3 (перспектива: стабилна) Национален рейтинг: A (BG)/ A-1 (BG) (перспектива: стабилна) Март 2019г.		
	Евлоги Георгиев 95, ет. 1 гр. София 1142		тел.:(+359-2) 987 6363 www.bcra-bg.com

Рейтингова история

Кредитен рейтинг на община Аксаково	Първоначален рейтинг	Преглед	Преглед	Преглед
Дата на Рейтингов комитет	04.02.2015	25.02.2016	16.03.2017	29.03.2018
Дата на публикуване	06.02.2015	26.02.2016	17.03.2017	30.03.2018
Дългосрочен рейтинг:	BB+	BBB-	BBB-	BBB-
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг:	B	A-3	A-3	A-3
Дългосрочен рейтинг по национална скала:	A- (BG)	A (BG)	A (BG)	A (BG)
Перспектива:	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен рейтинг по национална скала:	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)	A-1 (BG)